

УДК [7.038.6:821.111-3-93]:81'42
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2023-1-12>

НАРАТАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИХ КАЗОК БРИТАНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ (НА ОСНОВІ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ Р. ДАЛА)

Цапів Алла Олексіївна,
докторка філологічних наук, доцентка,
професорка кафедри англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова, проректорка з міжнародної,
соціально-гуманітарної й науково-педагогічної роботи
Херсонський державний університет
atsapiv@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-5172-213X

Андрєєва Марія Андріївна,
аспірантка кафедри англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Херсонський державний університет
mandriieva@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-9116-4056

Наукову розвідку присвячено виявленню характерних рис взаємодії наратора та читача-дитини у художніх текстах для дітей відомого британського письменника Р. Дала. Відповідно, нами поставлено завдання з'ясувати особливості відображення наратора у художніх текстах для дітей Р. Дала, окреслити взаємозв'язок найменування казок з ключовими елементами сюжету та визначити роль антропоморфних анімалістичних персонажів у наративах Р. Дала. У казках автора елементи реального переплітаються з елементами магічного та фантастичного. Між окремими художніми текстами існують інтертекстуальні зв'язки двох видів: події казок можуть відбуватися в одній художній реальності, або ж події однієї казки можуть бути вигаданими для персонажів іншої. Казкам Р. Дала характерні експліцитні звертання до наратора. Наратор неодноразово привертає увагу своїх читачів-дітей до особливо важливих елементів сюжету та намагається збільшити їхній рівень довіри до нього як до оповідача, використовуючи займенник you в тексті. У більшості назв наративів Р. Дала вживається ім'я головного героя-дитини. У статті з'ясовано взаємозв'язок між вживанням повної або лагідної форм імені в найменуванні з ключовими елементами сюжетної лінії. Однією із проаналізованих у статті робіт є збірка казок "Revoltin' Rhymes" (Dahl, 2016i), у якій автор у віршованій формі переосмислює відомі англійськомовні казки. Читачам необхідно мати наперед знання типових казкових сюжетів, щоб відрізнити їх від новітньої інтерпретації письменника. Поруч із головними героями у художніх текстах Р. Дала традиційно зустрічаємо анімалістичних персонажів. Звірі супроводжують героїв-дітей у їхніх пригодах та подорожах, підтримують їх на шляху до успіху та захищають від небезпек. У казках "Fantastic Mr. Fox" та "The Enormous Crocodile" тварини виступають головними героями, що є нетиповим для наративів автора. Усі антропоморфних звірів та комах можна віднести до чоловічої або жіночої статі, відповідно до особових займенників he/she, якими їх позначено у тексті, та приставок Mr/Ms/Mrs перед їхніми іменами.

Ключові слова: наратор, наратив, наратор, імпліцитний читач, читач-дитина, анімалістичний персонаж, інтертекстуальність.

NARRATIVE CHARACTERISTICS OF POSTMODERN FAIRY TALES OF THE BRITISH TRADITION (A CASE STUDY OF R. DAHL'S NARRATIVES)

Tsapiv Alla Oleksiivna,
Doctor of Sciences in Philology, Associate Professor,
Professor at the Department of English Philology and World Literature
named after Professor Oleg Mishukov, Vice-Rector for International,
Social and Humanitarian Issues, Research and Education
Kherson State University
atsapiv@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-5172-213X

Andriieva Mariia Andriivna,
PhD Student at the Department of English Philology and World Literature
named after Professor Oleg Mishukov
Kherson State University
mandriieva@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-9116-4056

The research focuses on the characteristics of the interaction between the narrator and the child reader in R. Dahl's fiction texts for children. A brief analytical analysis considering the peculiarities of the narratee's reflection, the relationship between the titles of fairy tales and the key elements of the plot, the role of anthropomorphic animalistic characters in R. Dahl's narratives has been foregrounded. In the author's fairy tales, elements of the real, the magical and the fantastic are intertwined. Two types of intertextual connections between the fictional texts can be traced: the events of fairy tales can take place in one fictional reality, or the events of one fairy tale can be fictionalized for the characters of another. Explicit addressing the narratee by using pronoun you is peculiar for the fiction texts of the author. This way, he draws the readers' attention to important elements of the plot and increases their level of trust in him. The name of the child protagonist is used in most of the titles of R. Dahl's narratives. The article examines the relationship between the usage of the names and the key elements of the storyline. The author poetically reinterprets well-known English-language fairy tales in the book "Revolting Rhymes" (Dahl, 2016i). Readers need to have a prior knowledge of typical fairy tale plots to distinguish them from the writer's interpretation. Children meet animalistic characters in Roald Dahl's fiction. Animals accompany the protagonists in their adventures, support them on their way to success and protect them from dangers. Animals act as main heroes in the tales "Fantastic Mr. Fox" and "The Enormous Crocodile". All anthropomorphic animals and insects can be classified as male or female, according to the personal pronouns he/she used in the text and the prefixes Mr/Ms/Mrs before their names.

Key words: narratee, narrative, narrator, implicit reader, child reader, animalistic character, intertextuality.

Вступ. Нарататором, або ж імпліцитним читачем, художнього тексту є адресат нарації, якому наторатор розповідає певну історію. Автор будь-якого художнього тексту *орієнтується* на наторатора та його вікові, географічні, освітні та соціальні особливості (Schmid, 2010: 83). Від цього залежить складність нарації автора, лексична та стилістична наповненість тексту, образність тощо. Дослідженнями натораторів художніх текстів займалися такі вчені як М. Баль (Bal, 2017), В. Шмід (Schmid, 2010), Л. В. Мацевко-Бекерська (Мацевко-Бекерська, 2008), І. В. Папуша (Папуша, 2013). Дослідженню казок присвячено наукову розвідку Б. Беттельгейма (Bettelheim, 1991), Дж. Зайпса (Zipes, 2012), В. Я. Проппа (Прорр, 1968), А. О. Цапів (Цапів, 2019; 2020), В. А. Єфименко (Єфименко, 2018) та М. А. Карп (Карп, 2016).

Мета статті полягає у виявленні характерних рис взаємодії наторатора та читача-дитини у казках Р. Дала. Відповідно, нами поставлено **завдання** з'ясувати особливості відображення наторатора у художніх текстах для дітей Р. Дала, окреслити взаємозв'язок найменування казок з ключовими елементами сюжету та визначити роль антропоморфних анімалістичних персонажів у наторативах Р. Дала.

Розділ 1. Нарататор-дитина.

Художні тексти для дітей відрізняються від художніх текстів для дорослої аудиторії своєю простотою, специфічними сюжетними ходами, високим рівнем образності та апеляцією до дитячої уяви. У казках завжди при-

сутній елемент магічного чи фантастичного. Наприклад, відомий британський письменник Р. Дал у своїх наторативах для дітей вдало поєднує реальний та казковий (Лумпаленд (Dahl, 2016b), планета Вермес (Dahl, 2016c)) хронотопи, фантастичні наукові відкриття (скляний ліфт на якому можна полетіти у космос (Dahl, 2016c)) та буденність, типових казкових істот (відьми (Dahl, 2016m), велети (Dahl, 2016j), мінпіни (Dahl, 2016a)) з реальними людьми.

Казкам Р. Дала характерні експліцитні звертання наторатора до наторатора. Таким чином наторатор намагається збільшити залученість читачів до подій у тексті та рівень довіри до нього. Для цього він використовує особливий займенник *you*, пропонує натораторам уявити себе на місці головних героїв та застерігає їх про небезпеки: "Because what I am trying to tell **you**..." (Dahl, 2016d), "I am not, of course, telling **you** for one second that **your** teacher actually is a witch" (Dahl, 2016m), "And that is what **you** have just finished reading" (Dahl, 2016g), "What, for example, would **you** say if strolling through the woods one day, right there in front of **you you** saw a pig who'd built his house of STRAW?" (Dahl, 2016i: 41), "BEWARE! He's looking for someone... someone that looks a lot like **YOU**..." (Dahl, 2016k).

Автори казок часто використовують фольклорні тексти або творчі доробки попередників як основу для своїх наторативів, переосмислюючи таким чином усім відомі сюжети (Цапів, 2019: 90). Наприклад, у своїй

збірці *“Revolt Rhymes”* (Dahl, 2016i) Р. Дал у віршованій формі переказує шість казок, які є найулюбленішими для дітей з усього світу, додаючи до них абсолютно нові повороти сюжету: *“Cinderella”* (Dahl, 2016i: 5-12), *“Jack and the Beanstalk”* (Dahl, 2016i: 13-20), *“Snow-White and the Seven Dwarfs”* (Dahl, 2016i: 21-28), *“Goldilocks and the Three Bears”* (Dahl, 2016i: 29-35), *“Little Red Riding Hood and the Wolf”* (Dahl, 2016i: 36-40), *“The Three Little Pigs”* (Dahl, 2016i: 41-47).

Кожен наратив містить імпліцитну інформацію про те, яке уявлення має автор про обсяг знань та компетентності свого імпліцитного читача (Schmid, 2010: 83). *“I guess you think you know this story. You don't. The real one's much more gory”* (Dahl, 2016i: 5). У передмові збірки наратив звертається до читачів, попереджаючи їх про те, що ці казки є не типовими: *“This book is filled with REVOLTING RHYMES. (BE WARNED: these are no ORDINARY “Once upon a time” tales.)”* (Dahl, 2016i). Таким чином, казки цієї збірки Р. Дала спрямовані на наративів, які вже знайомі з цими популярними англійськими казками, можуть зрозуміти відмінності між їхніми оригіналами та переосмисленням автора і яких не злякають нові жорстокі елементи сюжету.

Дійсно, у казці *“Cinderella”* Прекрасний Принц відрубав голови сестрам Попелюшки, через що вона просить Хрещену Фею видати її заміж за звичайного хлопця (Dahl, 2016i: 12):

*“Within a minute, Cinderella
Was married to a lovely feller,
A simple jam-maker by trade,
Who sold good home-made marmalade.”*

Джек обкрадає Велетня та стає мільйонером, попередньо вказавши на необхідність щоденно приймати душ (Dahl, 2016i: 20):

*“And gathered so much gold, I swear
He was an instant millionaire.
'A bath,' he said, 'does seem to pay.
'I'm going to have one every day.’”*

Білосніжка та гноми використовують чарівне дзеркало її мачухи, щоб робити правильні ставки на кінних перегонах та також стають мільйонерами (Dahl, 2016i: 28):

*“Thereafter, every single day,
The Mirror made the bookies pay.
Each Dwarf and Snow-White got a share,
And each was soon a millionaire...”*

Мале Ведмежа з'їдає нечемну Золотоволоску, адже вона вдерлася в Ведмежий дім, зламала антикварний стілець його мами та з'їла його кашу (Dahl, 2016i: 35):

*“Then go upstairs,' the Big Bear said,
'Your porridge is upon the bed.
'But as it's inside mademoiselle,
'You'll have to eat her up as well.’”*

Події казок *“Little Red Riding Hood and the Wolf”* та *“The Three Little Pigs”* Р. Дала відбуваються в одній казковій реальності, де існують два Злих Вовки. Одного з них застрелила з пістолета Червона Шапочка та зробила собі з нього новий плащ. Опинившись у схожій ситуації, останнє Поросятко попросило її про допомогу. Читач-дитина може лише здогадуватися, що сталося після перемоги Червоної Шапочки над другим Вовком, але наприкінці казки вказано, що тепер у неї є дві вовчі шкури та валізка з поросячої шкіри (Dahl, 2016i: 47):

*“For now, Miss Riding Hood, one notes,
Not only has two wolfskin coats, But when
she goes from place to place,
She has a PIGSKIN TRAVELLING CASE.”*

Інтертекстуальність також властива іншим художнім текстам для дітей Р. Дала. У казці *“The Giraffe and Pelly and Me”* (Dahl, 2016l) головний герой продає у своєму магазині цукерки виробництва Віллі Вонки, героя діалогії *“Charlie and the Chocolate Factory”* (Dahl, 2016b) та *“Charlie and the Great Glass Elevator”* (Dahl, 2016c): *“... there was a whole lot of splendid stuff from the great Wonka factory itself, for example the famous Willy Wonka Rainbow Drops – suck them and you can spit in seven different colours. And his Stickjaw for talkative parents. And his Mint Jujubes that will give the boy next door green teeth for a month”* (Dahl, 2016l: 65). Головному герою наративу *“Danny the Champion of the World”* (Dahl, 2016d) батько щонаочі розповідає казку про Великого Дружнього Велета *“The BFG”* (Dahl, 2016j): *“One of them, which must have gone on for at least fifty nights, was about an enormous fellow called The Big Friendly Giant, or The BFG for short”* (Dahl, 2016d: 9). У цьому випадку батько Денні виступає вторинним наративом (*secondary narrator*, який оповідає внутрішню історію та є героєм основної історії (Schmid, 2010)) а сама казка *“The BFG”* (Dahl, 2016j) є вигаданою для героїв наративу *“Danny the Champion of the World”* (Dahl, 2016d).

Розділ 2. Особливості номінації казок.

Головними героями казок Р. Дала є діти. Цікавою рисою наративів автора є те, що в назвах більшості із них фігурує ім'я головного героя: *“Billy and the Minpins”* (Dahl, 2016a), *“Charlie and the Chocolate Factory”*

(Dahl, 2016b), “*Charlie and the Great Glass Elevator*” (Dahl, 2016c), “*Danny the Champion of the World*” (Dahl, 2016d), “*George’s Marvellous Medicine*” (Dahl, 2016f), “*James and the Giant Peach*” (Dahl, 2016g), “*Matilda*” (Dahl, 2016h) та інші. Таким чином автор одразу натякає читачу-дитині, що головний герой художнього тексту такий же хлопчик чи дівчинка, як і сам читач.

З цією ж метою Р. Дал переважно використовує не повні імена героїв, а їх лагідні скорочення, якими їх кличуть рідні: *Billy* (Dahl, 2016a) а не *William*, *Charlie* (Dahl, 2016b; 2016c) а не *Charles*, *Danny* (Dahl, 2016d) а не *Daniel*. Натомість головні герої тих казок, в назві яких стоять їхні повні офіційні імена – *George* (Dahl, 2016f), *James* (Dahl, 2016g), *Matilda* (Dahl, 2016h) – мають проблеми із дорослими членами їхніх сімей, постійно знаходяться під їхніми знуцаннями та кпинами, полярно їм протиставляються та врешті-решт здобувають над ними перемогу. Батьки Матильди (Dahl, 2016h), тітоньки Джеймса (Dahl, 2016g) та бабуся Джорджа (Dahl, 2016f) гіперболізовано уособлюють все те лихе, з чим діти можуть стикнутися під час комунікації з дорослими в реальному житті. Саме тому нараторам-дітям так приємно читати, як їхнім одноліткам вдається помститися дорослим-негідникам.

У назвах інших казок Р. Дала зустрічаємо імена антагоністів (“*Witches*” (Dahl, 2016m), “*The Enormous Crocodile*” (Dahl, 2016k)) або супутників головних героїв: антропоморфного Великого Дружного Велета у казці “*The BFG*” (Dahl, 2016j), та антропоморфних Жирафу, Пелікана та Мавпу у казці “*The Giraffe and Pelly and Me*” (Dahl, 2016l). У назві останньої казки займенник *Me* заміщує згадку про персонажа Мавпу, адже сама назва є рефреном пісні-реклами, якою Мавпа не одноразово представляє їхню компанію.

Розділ 3. Анімалістичні персонажі.

У художніх текстах для дітей Р. Дала головні герої часто комунікують з анімалістичними персонажами (Цапів, 2020: 47). Оскільки тварини вільно мандрують світом, природно, що в казках вони супроводжують героя в його подорожах чи пригодах (Bettelheim, 1991: 46). Джеймс (Dahl, 2016g) рятується від своїх злих тітоньок та відправляється до Нью-Йорку у компанії антропоморфних комах: *the Old-Green-Grasshopper*, *the Centipede*, *Miss Spider*, *the Silkworm*, *the Glow-worm*, *the Earthworm*, *the Ladybird*. Головний герой казки “*The Giraffe and Pelly and Me*” (Dahl, 2016l), імені

якого ми у тексті не зустрічаємо, знайомиться з Мавпою, Пеліканом та Жирафою і разом з ними відправляється до герцога Гемпширського. Головним героєм казки Р. Дала “*Fantastic Mr. Fox*” (Dahl, 2016e) є Лис. Він протистоїть трьом жадібним фермерам, яких звать *Boggis*, *Bean* та *Bunce*. Тварини у цій казці поводяться, як люди, вміють мислити та розмовляти, мають людські риси характеру, живуть в ошатно декорованих домівках, ходять одне до одного в гості: “*A large dining-room had been hollowed out of the earth, and in the middle of it, seated around a huge table, were no less than twenty-nine animals. They were: Mrs Fox and three Small Foxes. Mrs Badger and three Small Badgers. Mole and Mrs Mole and four Small Moles. Rabbit and Mrs Rabbit and five Small Rabbits. Weasel and Mrs Weasel and six Small Weasels*” (Dahl, 2016e: 74-75).

Усі антропоморфні звірі та комахи в казках Р. Дала мають чоловічу або жіночу стать, яку можна простежити за заміною їхніх імен у тексті відповідними особовими займенниками *he/she* та приставкам *Mr/Ms/Mrs* перед їхніми іменами. Таким чином, до осіб жіночої статі належать, наприклад, *Miss Spider* (Dahl, 2016g), *the Ladybird* (Dahl, 2016g), *the Giraffe* (Dahl, 2016l), а до осіб чоловічої статі – *the Pelly*, *the Monkey*, *the Old-Green-Grasshopper* (Dahl, 2016g), *the Centipede* (Dahl, 2016g), *Mr. Fox* (Dahl, 2016e), *the Badger* (Dahl, 2016e) та інші.

Звірі також виступають персонажами ще одного художнього тексту Р. Дала “*The Enormous Crocodile*” (Dahl, 2016k). Головним героєм казки є антагоніст Крокодил, який керується лише однією метою – пообідати дитиною із селища поблизу. Йому не вдається цього зробити, адже йому раз за разом протистоять інші тварини, які захищають дітей: бегемот *Humpy-Rumpy*, слон *Trunky*, мавпа *Muggle-Wump* та пташка *Roly-Poly*. Хоча побудова сюжету навколо антагоніста є нетиповою для художніх текстів Р. Дала, все ж казка має типове для автора закінчення: Зло (Крокодил) покаране, Добро (інші звірі) тріумфує, діти знаходяться в безпеці.

Висновки. Художні тексти для дітей мають свої характерні особливості, які відрізняють їх від художніх текстів для дорослої аудиторії: простота нарації, специфічні повороти сюжету, високий рівень образності, апеляція до уяви читача-дитини та поєднання елементів магічного чи фантастичного з елементами реального. Завдяки нараторологічному аналізу казок Р. Дала з’ясовано, що наративам автора властиві експліцитні звер-

тання до наратора-дитини через постійні заклики, попередження та запитання до нього з використанням особового займенника *you*. У тексті збірки казок “*Revolting Rhymes*” імпліцитно вказано, що її адресовано читачам, які попередньо ознайомлені з ключовими елементами відомих казок та вміють їх аналізувати. Сама ж збірка є авторським переосмисленням шести популярних англійськомовних казок, яке відрізняється надмірною жорсткістю, неочікуваними сюжетними ходами та абсолютно новими фіналами.

Художнім текстам для дітей Р. Дала характерна інтертекстуальність. Події його казок можуть відбуватися в одній художній реальності (“*The Giraffe and Pelly and Me*”, “*Charlie and the Chocolate Factory*”, “*Charlie and the Great Glass Elevator*”), або ж події однієї казки є вигаданими стосовно іншої та переказуються одним із її персонажів (“*Danny the Champion of the World*”, “*The BFG*”). В останньому випадку ми виокремлюємо первинну та вторинну нарацію.

Головними героями казок Р. Дала є діти. Їхні імена зустрічаємо у назвах багатьох наративів автора (“*Billy and the Minpins*”, “*Charlie and the Chocolate Factory*”, “*Charlie and the Great Glass Elevator*”, “*Danny the Champion of the World*”, “*Fantastic Mr. Fox*”, “*George’s Marvellous Medicine*”, “*James and the Giant Peach*”, “*Matilda*”). Також для найменування художніх текстів для дітей Р. Дала використовуються імена супутників головних героїв (“*The BFG*”, “*The Giraffe and Pelly and Me*”) та антагоністів (“*Witches*”, “*The Enormous Crocodile*”). Форма імені головного героя у назві наративу пов’язана з його сюжетною лінією. Скорочені форми імені властиві тим героям-дітям (“*Billy and the Minpins*”, “*Charlie and the Chocolate Factory*”, “*Charlie and the Great Glass Elevator*”, “*Danny the Champion of the World*”), у яких є люблячі члени родин, які їх підтримують та піклуються про них. Натомість повні форми імен вжито у тих казках (“*George’s Marvellous Medicine*”, “*James and the Giant Peach*”, “*Matilda*”), де діти мають протистояти своїм лихим родичам та іншим дорослим.

Наявність антропоморфних звірів-персонажів є ключовим елементом деяких казок Р. Дала. Вони супроводжують головного героя у його подорожах (“*James and the Giant Peach*”), на його шляху до успіху (“*The Giraffe and Pelly and Me*”) або навіть є головними героями казок (“*Fantastic Mr. Fox*”, “*The*

Enormous Crocodile”). Такі анімалістичні персонажі подібні до людей, мислять, розмовляють, мають свій специфічний характер. та можуть бути віднесені до чоловічої або жіночої статі. Стаття таких персонажів можна визначити за заміною їхніх імен у тексті особовими займенниками *he/she* або ж приставкам *Mr/Ms/Mrs* перед їхніми іменами.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у наратологічному аналізі постмодерністських казок інших авторів британської традиції, зокрема Джоан Роулінг та Дермота О’Лірі, для виявлення та систематизування домінантних наратологічних та наративних особливостей британських казок епохи постмодернізму.

ЛІТЕРАТУРА:

- Єфименко В. А. Жанрові трансформації та мультимодальність сучасних казкових наративів (на матеріалі англійської мови): дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Київ, (2018). 531 с.
- Карп М. А. Текстотвірні ознаки когезії та когерентності в англійських мультимодальних літературних казках (на матеріалі творчості Філіпа Арда): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, (2016). 20 с.
- Мацевко-Бекерська Л. В. Українська мала проза кінця XIX – початку XX століть у дзеркалі наратології: монографія. Львів: Сплайн, (2008). 408 с.
- Папуша І. В. *Modus ponens*: Нариси з наратології. Тернопіль: Крок, (2013). 259 с.
- Цапів А. О. Поетика наративу англійськомовних художніх текстів для дітей: дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Харків, (2020). 419 с.
- Цапів А. О. Сучасні казкові кінонاراتиви під мікроскопом наратолога: критичний огляд та дискусії. Науковий вісник ХДУ. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». (2019). № 2. С. 89–95.
- Bal M. *Narratology : Introduction to the theory of narrative*. Toronto: University of Toronto Press, (2017). 206 p.
- Bettelheim B. *The uses of enchantment : The meaning and importance of fairy tales*. London: Penguin Books, (1991). 352 p.
- Dahl R. *Billy and the Minpins*. London: Puffin Books, (2016a). 128 p.
- Dahl R. *Charlie and the Chocolate Factory*. London: Puffin Books, (2016b). 208 p.
- Dahl R. *Charlie and the Great Glass Elevator*. London: Puffin Books, (2016c). 208 p.
- Dahl R. *Danny the Champion of the World*. London: Puffin Books, (2016d). 240 p.
- Dahl R. *Fantastic Mr. Fox*. London: Puffin Books, (2016e). 112 p.
- Dahl R. *George’s Marvellous Medicine*. London: Puffin Books, (2016f). 128 p.
- Dahl R. *James and the Giant Peach*. London: Puffin Books, (2016g). 176 p.
- Dahl R. *Matilda*. London: Puffin Books, (2016h). 256 p.
- Dahl R. *Revolting Rhymes (colour edition)*. London: Puffin Books, (2016i). 52 p.

18. Dahl R. *The BFG*. London: Puffin Books, (2016j). 224 p.
19. Dahl R. *The Enormous Crocodile (colour edition)*. London: Puffin Books, (2016k). 36 p.
20. Dahl R. *The Giraffe and Pelly and Me*. London: Puffin Books, (2016l). 96 p.
21. Dahl R. *The Witches*. London: Puffin Books, (2016m). 224 p.
22. Propp V. I. *Morphology of the folktale*. 2nd ed. Austin: University of Texas Press, (1968). 158 p.
23. Schmid W. *Narratology : An introduction*. Berlin: De Gruyter, (2010). 270 p.
24. Zipes, J. *The irresistible fairy tale: The cultural and social history of a genre*. Princeton: Princeton University Press, (2012). 256 p.
6. Tsapiv A. O. (2019). *Suchasni kazkovi kinonaratyvy pid mikroskopom naratoloha: krytychnyi ohliad ta diskusii [Modern fairy cinematic narratives under the microscope of a narratologist: Critical review and discussions]*. *Naukovyi visnyk KhDU. Seriya «Heramanistyka ta mizhkulturna komunikatsiia»*. № 2. P. 89–95. [in Ukrainian].
7. Bal M. (2017). *Narratology: Introduction to the theory of narrative*. Toronto : University of Toronto Press. 206 p.
8. Bettelheim B. (1991). *The uses of enchantment: The meaning and importance of fairy tales*. London : Penguin Books. 352 p.
9. Dahl R. (2016a). *Billy and the Minpins*. London: Puffin Books. 128 p.
10. Dahl R. (2016b). *Charlie and the Chocolate Factory*. London: Puffin Books. 208 p.
11. Dahl R. (2016c). *Charlie and the Great Glass Elevator*. London: Puffin Books. 208 p.
12. Dahl R. (2016d). *Danny the Champion of the World*. London: Puffin Books. 240 p.
13. Dahl R. (2016e). *Fantastic Mr. Fox*. London: Puffin Books. 112 p.
14. Dahl R. (2016f). *George's Marvellous Medicine*. London: Puffin Books. 128 p.
15. Dahl R. (2016g). *James and the Giant Peach*. London: Puffin Books. 176 p.
16. Dahl R. (2016h). *Matilda*. London: Puffin Books. 256 p.
17. Dahl R. (2016i). *Revolting Rhymes (colour edition)*. London: Puffin Books. 52 p.
18. Dahl R. (2016j). *The BFG*. London: Puffin Books. 224 p.
19. Dahl R. (2016k). *The Enormous Crocodile (colour edition)*. London: Puffin Books. 36 p.
20. Dahl R. (2016l). *The Giraffe and Pelly and Me*. London: Puffin Books. 96 p.
21. Dahl R. (2016m). *The Witches*. London: Puffin Books. 224 p.
22. Propp V. I. (1968). *Morphology of the folktale*. 2nd ed. Austin: University of Texas Press. 158 p.
23. Schmid W. (2010). *Narratology : An introduction*. Berlin: De Gruyter. 270 p.
24. Zipes, J. (2012). *The irresistible fairy tale: The cultural and social history of a genre*. Princeton: Princeton University Press. 256 p.

REFERENCES:

1. Yefymenko V. A. (2018). *Zhanrovi transformatsii ta multimodalnist suchasnykh kazkovykh naratyviv (na materialii anhliiskoi movy) [Genre transformations and multimodality of contemporary fairy tale narratives (based on the English language)]: dys. ... d-ra filol. nauk : 10.02.04*. Kyiv. 531 p. [in Ukrainian].
2. Karp M. A. (2016). *Tekstotvorni oznaky kohezii ta koherentnosti v anhliiskykh multimodalnykh literaturnykh kazkakh (na materialii tvorchosti Filipa Arda) [Text characteristics of cohesion and coherence in English multimodal literary fairy tales (case study of Philip Ard's creative works)]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.04*. Odesa. 20 p. [in Ukrainian].
3. Matsevko-Bekerska L. V. (2008). *Ukrainska mala proza kintsia KhKh – pochatku KhKh stolit u dzerkali naratolohii: monohrafiia [Ukrainian small prose of the late nineteenth and early twentieth centuries in the mirror of narratology: a monograph]*. Lviv: Splain. 408 p. [in Ukrainian].
4. Papusha I. V. (2013). *Modus ponens: Narysy z naratolohii [Essays on narratology]*. Ternopil: Krok. 259 p. [in Ukrainian].
5. Tsapiv A. O. (2020). *Poetyka naratyvu anhliiskomovnykh khudozhnykh tekstiv dlia ditei [Poetics of Narrative of the Anglophone Literary Texts for Children]: dys. ... d-ra filol. nauk : 10.02.04*. Kharkiv. 419 p. [in Ukrainian].